

Chương 5: NGĂN XẾP – HÀNG ĐỢI (Stack - Queue)

Nội dung

- Ngăn xếp (Stack)
- Hàng đợi
- Các thao tác trên Stack
- Hiện thực Stack
- Ứng dụng của Stack
- Hàng đợi

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Stack - Khái niệm

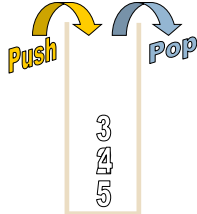
- Stack là một danh sách mà các đối tượng được **thêm vào** và **lấy ra** chỉ ở một đầu của danh sách (A stack is simply a list of elements with insertions and deletions permitted at one end)
- Vì thế, việc thêm một đối tượng vào Stack hoặc lấy một đối tượng ra khỏi Stack được thực hiện theo cơ chế LIFO (Last In First Out - *Vào sau ra trước*)
- Các đối tượng có thể được thêm vào Stack bất kỳ lúc nào nhưng chỉ có đối tượng **thêm vào sau cùng** mới được phép lấy ra khỏi Stack

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Stack – Các thao tác

4

- Stack hỗ trợ 2 thao tác chính:
 - “**Push**”: Thao tác **thêm** 1 đối tượng vào Stack
 - “**Pop**”: Thao tác **lấy** 1 đối tượng ra khỏi Stack
- Ví dụ:
5 3 2 - - 4

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Stack – Các thao tác

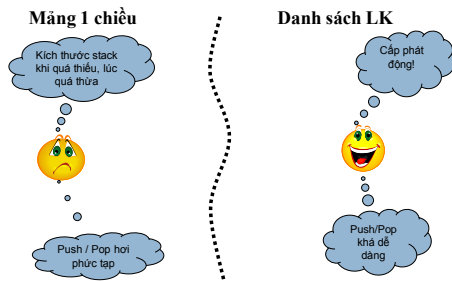
5

- Stack cũng hỗ trợ một số thao tác khác:
 - isEmpty()**: Kiểm tra xem Stack có rỗng không
 - Top()**: Trả về giá trị của phần tử nằm ở đầu Stack mà không hủy nó khỏi Stack. Nếu Stack rỗng thì lỗi sẽ xảy ra

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Stack – Hiện thực Stack (Implementation of a Stack)

6

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

7

- Có thể tạo một Stack bằng cách khai báo một **mảng 1 chiều** với kích thước tối đa là N (ví dụ: N=1000)
 - Stack có thể chứa tối đa N phần tử đánh số từ 0 đến N-1
- Phần tử nằm ở đỉnh Stack sẽ có chỉ số là **top** (→ lúc đó trong Stack đang chứa top+1 phần tử)
- Như vậy, để khai báo một Stack, ta cần một **mảng 1 chiều** list, và 1 biến số nguyên **top** cho biết chỉ số của đỉnh Stack:

```
struct Stack {  
    DataType list[N];  
    int top;  
};
```


Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

8

- Lệnh **top = 0** sẽ tạo ra một Stack S rỗng
- Giá trị của **top** sẽ cho biết số phần tử hiện hành có trong Stack
- Khi cài đặt bằng mảng 1 chiều, Stack bị giới hạn kích thước nên cần xây dựng thêm một thao tác phụ cho Stack:
 - **isFull()**: Kiểm tra xem Stack có đầy chưa, vì khi Stack đầy, việc gọi đến hàm Push() sẽ phát sinh ra lỗi

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

9

- **Khởi tạo Stack:**

```
void Init (Stack &s)  
{  
    s.top = 0;  
}
```


Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

10

- Kiểm tra Stack rỗng hay không:

```
int isEmpty(Stack s)
{
    if (s.top==0)
        return 1; // stack rỗng
    else
        return 0;
}
```


Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

11

- Kiểm tra Stack đầy hay không:

```
int isFull(Stack s)
{
    if (s.top>=N)
        return 1;
    else
        return 0;
}
```


Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

12

- Thêm một phần tử x vào Stack

```
void Push (Stack &s, DataType x)
{
    if (!isFull(s)) // stack chưa đầy
    {
        s.list[s.top]=x;
        s.top++;
    }
}
```


Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

13

- Trích thông tin và huỷ phần tử ở đỉnh Stack

```
DataType Pop(Stack &s)
{
    DataType x;
    if (!Empty(s)) // stack khác rỗng
    {
        x = s.list[s.top];
        s.top--;
    }
    return x;
}
```


Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng mảng

(Implementation of a Stack using Array)

14

Nhận xét:

- Các thao tác trên đều làm việc với chi phí $O(1)$
- Việc cài đặt Stack thông qua mảng một chiều đơn giản và khá hiệu quả
- Tuy nhiên, hạn chế lớn nhất của phương án cài đặt này là giới hạn về kích thước của Stack (N)
 - Giá trị của N có thể quá nhỏ so với nhu cầu thực tế hoặc quá lớn sẽ làm lãng phí bộ nhớ

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng DSLK

(Implementation of a Stack using Linked List)

15

- Có thể tạo một Stack bằng cách sử dụng một danh sách liên kết đơn (DSLK)
- Khai báo các cấu trúc:

```
struct Node
{
    DataType data;
    Node *pNext;
};
struct Stack
{
    Node *top;
};
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng DSLK (Implementation of a Stack using Linked List)

16

- Khởi tạo Stack:

```
void Init(Stack &t)
{
    t.top = NULL;
}
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng DSLK (Implementation of a Stack using Linked List)

17

- Kiểm tra xem Stack có rỗng không:

```
int isEmpty (Stack t)
{
    return t.top == NULL ? 1 : 0;
}
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng DSLK (Implementation of a Stack using Linked List)

18

- Thêm một phần tử x vào Stack:

```
void Push (Stack &t, Data Type x)
{
    Node *p = new Node;
    if (p==NULL) { cout<<"Không đủ bộ nhớ"; return; }
    p->data = x;
    p->pNext = NULL;
    if (t.top==NULL) // if (Empty())
        t.top = p;
    else{
        p->pNext = t.top;
        t.top = p;
    }
}
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Stack dùng DSLK (Implementation of a Stack Using Linked List)

19

- Trích thông tin và hủy phần tử ở đỉnh Stack:

```
DataType Pop (Stack &t)
{
    if (t.top==NULL) {
        cout<<"Stack rỗng"; return NULLDATA; }
    DataType x;
    Node *p = t.top;
    p->pNext = NULL;
    t.top = t.top->pNext;
    x = p->data;
    delete p;
    return x;
}
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Stack - Ứng dụng

20

- Stack thích hợp lưu trữ các loại dữ liệu mà trình tự truy xuất ngược với trình tự lưu trữ
- Một số ứng dụng của Stack:
 - Trong trình biên dịch (thông dịch), khi thực hiện các thủ tục, Stack được sử dụng để lưu môi trường của các thủ tục
 - Lưu dữ liệu khi giải một số bài toán của lý thuyết đồ thị (như tìm đường đi)
 - Khử đệ qui
 - Ứng dụng trong các bài toán tính toán biểu thức
 - ...

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Stack - Ứng dụng

21

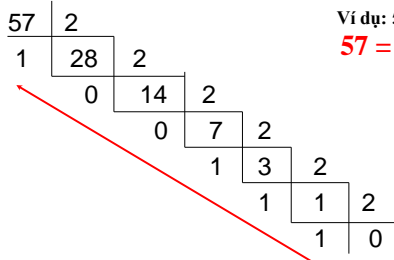
Ví dụ: thủ tục Quick_Sort dùng Stack để khử đệ qui:

- Bước 1. $l=1$; $r=n$;
- Bước 2. Chọn phần tử giữa $x=a[(l+r)/2]$
- Bước 3. Phân hoạch (l, r) thành $(l1, r1)$ và $(l2, r2)$ bằng cách xét:
 - y thuộc $(l1, r1)$ nếu $y \leq x$
 - y thuộc $(l2, r2)$ ngược lại
- Bước 4. Nếu phân hoạch $(l2, r2)$ có nhiều hơn 1 phần tử thì thực hiện:
 - Cất $(l2, r2)$ vào Stack
 - Nếu $(l1, r1)$ có nhiều hơn 1 phần tử thì thực hiện:
 - $l = l1$
 - $r = r1$
 - Quay lên bước 2
 - Ngược lại
 - Lấy (l, r) ra khỏi Stack, nếu Stack khác rỗng thì quay lên bước 2, ngược lại thì dừng

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Stack - Ứng dụng

Bài tập: đổi số từ cơ số 10 sang cơ số x

Ví dụ: $57 = ???_2$
 $57 = 111001_2$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

22

```
void main()
{
    Stack s;
    int coso, so, sodu;
    Init(s);
    // Nhập số cần chuyển vào so ...
    // Nhập cơ số cần chuyển vào coso...
    while (so != 0)
    {
        sodu = so % coso;
        Push(s, sodu); // push số dư vào stack
        so = so / coso;
    }
    cout<<"Kết quả: ";
    while (!isEmpty(s))
        cout<<Pop(s); // pop số dư ra khỏi stack
}
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

23

Stack - Ứng dụng

24

- Thuật toán Ba Lan ngược (Reverse Polish Notation – RPN)
 - Định nghĩa RPN:
 - Biểu thức toán học trong đó các toán tử được viết sau toán hạng và không dùng dấu ngoặc
 - Phát minh bởi Jan Lukasiewics một nhà khoa học Ba Lan vào những năm 1950

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

RPN

Infix : toán tử viết **giữa** toán hạng
 Postfix (RPN): toán tử viết **sau** toán hạng
 Prefix : toán tử viết **trước** toán hạng

Examples:

INFIX	RPN (POSTFIX)	PREFIX
A + B	A B +	+ A B
A * B + C	A B * C +	+ * A B C
A * (B + C)	A B C + *	* A + B C
A - (B - (C - D))	A B C D - - -	- A - B - C D
A - B - C - D	A B - C - D -	- - - A B C D

Chương 5: Ngân xếp – Hàng đợi

Lượng giá biểu thức RPN

Kỹ thuật **gạch dưới**:

- Duyệt từ trái sang phải của biểu thức cho đến khi gặp toán tử.
- Gạch dưới 2 toán hạng ngay trước toán tử và kết hợp chúng bằng toán tử trên
- Lặp đi lặp lại cho đến hết biểu thức.

Ví dụ $2 * ((3 + 4) - (5 - 6))$

2 3 4 + 5 6 - - *

→ 2 3 4 + 5 6 - - *

→ 2 7 5 6 - - *

→ 2 7 5 6 - - *

→ 2 7 -1 - *

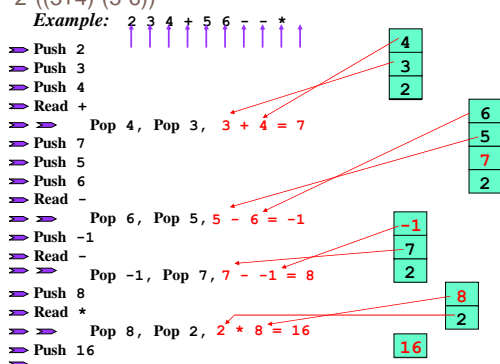
→ 2 7 -1 - * → 2 8 * → 2 8 * → 16

Thuật toán tính giá trị

- Khởi tạo Stack rỗng (chứa hằng hoặc biến).
- Lặp cho đến khi kết thúc biểu thức:
 - Đọc 01 phần tử của biểu thức (hằng, biến, phép toán).
 - Nếu phần tử là hằng hay biến: đưa vào Stack.
 - Ngược lại:
 - Lấy ra 02 phần tử của Stack.
 - Áp dụng phép toán cho 02 phần tử vừa lấy ra.
 - Đưa kết quả vào Stack.
- Giá trị của biểu thức chính là phần tử cuối cùng của Stack.

Chương 5: Ngân xếp – Hàng đợi

$2*((3+4)-(5-6))$

Chuyển infix thành postfix

1. Khởi tạo Stack rỗng (chứa các phép toán).

2. Lập cho đến khi kết thúc biểu thức:

Đọc 01 phần tử của biểu thức

(01 phần tử có thể là hằng, biến, phép toán, "(")

hay "(").

Nếu phần tử là:

2.1 "(" : đưa vào Stack.

2.2 ")" : lấy các phần tử của Stack ra
cho đến khi gặp "(" trong Stack.

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Chuyển infix thành postfix

2.3 Một phép toán: + - * /

Nếu Stack rỗng: đưa vào Stack.

Nếu Stack khác rỗng và **phép toán có độ ưu tiên cao hơn phần tử ở đầu Stack**: đưa vào Stack.

Nếu Stack khác rỗng và phép toán có **độ ưu tiên thấp hơn hoặc bằng phần tử ở đầu Stack**:

- lấy phần tử từ Stack ra;

- sau đó lặp lại việc so sánh với phần tử ở đầu Stack.

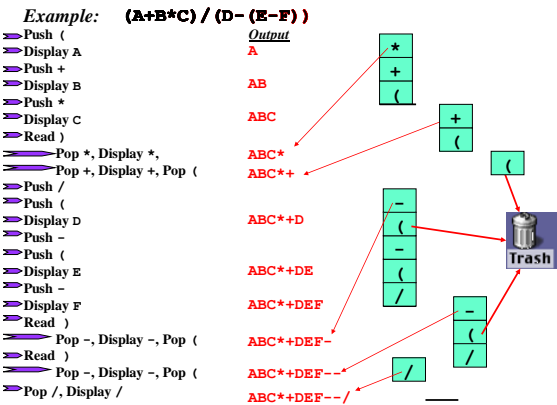
Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Chuyển infix thành postfix

- 2.4 Hằng hoặc biến: đưa vào kết quả.
- 3. Lấy hết tất cả các phần tử của Stack ra.

Độ ưu tiên

□ + , -	1
□ * , /	2
□ ^	3

Ví dụ

$A + (B * C - (D / E \wedge F) * G) * H$

$S = [];$

$KQ = ""$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$A + (B * C - (D / E \wedge F) * G) * H$

$S = [{}];$

$KQ = "A"$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$A + (B * C - (D / E \wedge F) * G) * H$

$S = [{}];$

$KQ = ABC$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+ (\{ \});$$

$$KQ = ABC *$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+ (- \{ \});$$

$$KQ = ABC *$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+ (- (\{ \});$$

$$KQ = ABC * D$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+ (- /] ;$$

$$KQ = ABC * D$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+ (- /] ;$$

$$KQ = ABC * DE$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+ ((- /] ;$$

$$KQ = ABC * DE$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+(-/^)];$$

$$KQ = ABC * DEF$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+(-/^)];$$

$$KQ = ABC * DEF ^ /$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+(-/^)];$$

$$KQ = ABC * DEF ^ /$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+(- *)];$$

$$KQ = ABC * DEF ^ / G$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+({} {} {})];$$

$$KQ = ABC * DEF ^ / G * -$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+{}];$$

$$KQ = ABC * DEF ^ / G * -$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+ *];$$

$$KQ = ABC * DEF ^ / G * - H$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Ví dụ

$$A + (B * C - (D / E ^ F) * G) * H$$

$$S = [+ *];$$

$$KQ = ABC * DEF ^ / G * - H * +$$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Nội dung

- Ngăn xếp (Stack)
- Hàng đợi (Queue)
 - Khái niệm Queue
 - Các thao tác trên Queue
 - Hiện thực Queue
 - Ứng dụng Queue

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Queue - Khái niệm

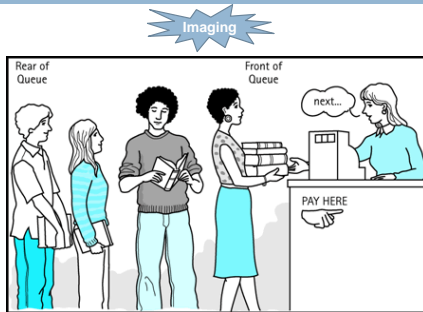
52

- Queue là một danh sách mà các đối tượng được **thêm vào** ở một đầu của danh sách và **lấy ra** ở một đầu kia của danh sách
(A queue is also a list of elements with insertions permitted at one end and deletions permitted from the other end)
- Việc **thêm** một đối tượng vào Queue luôn diễn ra ở cuối Queue và việc **lấy** một đối tượng ra khỏi Queue luôn diễn ra ở đầu Queue
- Vì thế, việc thêm một đối tượng vào Queue hoặc lấy một đối tượng ra khỏi Queue được thực hiện theo cơ chế FIFO (First In First Out - *Vào trước ra trước*)

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Queue - Khái niệm

53

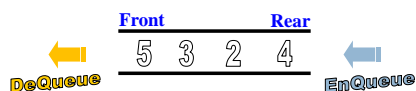

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Queue – Các thao tác

54

- Hàng đợi hỗ trợ các thao tác:
 - EnQueue():** Thêm đối tượng vào cuối (rear) Queue
 - DeQueue():** Lấy đối tượng ở đầu (front) Queue ra khỏi Queue
- Ví dụ:
5 3 2 - - 4

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Queue – Các thao tác

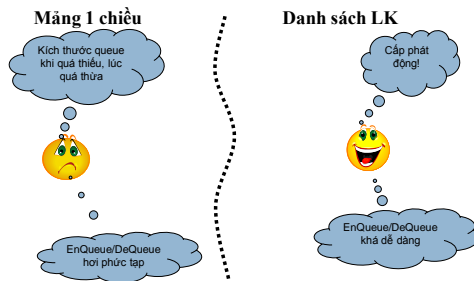
55

- Queue còn hỗ trợ các thao tác:
 - ▣ **isEmpty()**: Kiểm tra xem hàng đợi có rỗng không
 - ▣ **Front()**: Trả về giá trị của phần tử nằm ở đầu hàng đợi mà không hủy nó. Nếu hàng đợi rỗng thì lỗi sẽ xảy ra

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Queue – Hiện thực Queue (Implementation of a Queue)

56

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng (Implementation of a Queue using Array)

57

- Có thể tạo một Queue bằng cách sử dụng một mảng 1 chiều theo kiểu xoay vòng (coi phần tử a_{n-1} kế với phần tử a_0)
 - ⇒ Hàng đợi chứa tối đa N phần tử
- Phần tử ở đầu hàng đợi sẽ có chỉ số front
- Phần tử ở cuối hàng đợi sẽ có chỉ số rear
- The limitation of an array implementation is that the queue cannot grow and shrink dynamically as per the requirement

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

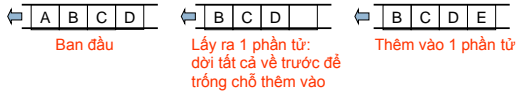
Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

58

- Dùng mảng: Có xu hướng dời về cuối mảng
- Hai cách hiện thực:

□ Khi lấy một phần tử ra thì đồng thời dời ô lên một vị trí:

□ Khi lấy một phần tử ra thì không dời ô lên:

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

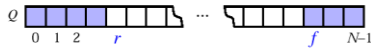
(Implementation of a Queue using Array)

59

- Trạng thái Queue lúc bình thường:

- Trạng thái Queue lúc xoay vòng:

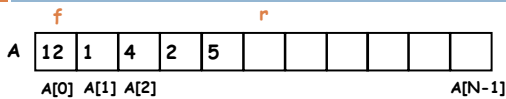

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

60

DeQueue(Q)

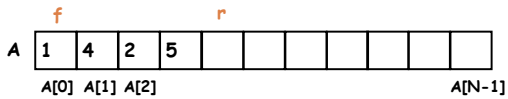
Cách dùng mảng 1

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

61

DeQueue(Q)

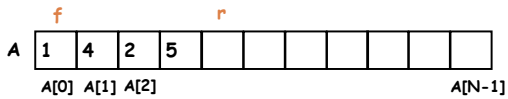
Cách dùng mảng 1

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

62

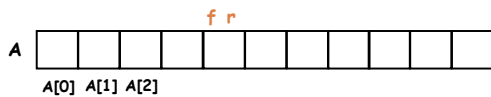
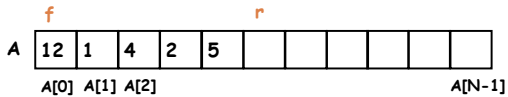
Cách dùng mảng 1

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

63

Empty queue $f=r$

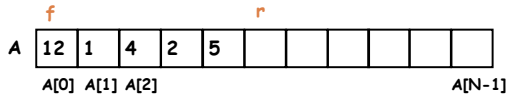
Cách dùng mảng 2

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

64

DeQueue(Q)

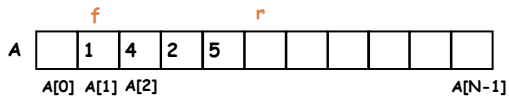
Cách dùng mảng 2

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

65

DeQueue(Q)
EnQueue(5, Q)

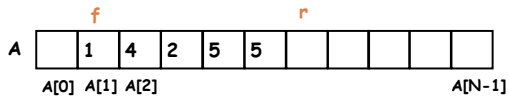
Cách dùng mảng 2

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

66

DeQueue(Q)
EnQueue(5, Q)
EnQueue(5, Q)

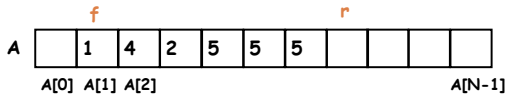
Cách dùng mảng 2

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

67

DeQueue(Q)
EnQueue(5,Q)
EnQueue(5,Q)
DeQueue(Q)
DeQueue(Q)

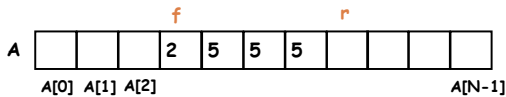
Cách dùng mảng 2

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

68

DeQueue(Q)
EnQueue(5,Q)
EnQueue(5,Q)
DeQueue(Q)
DeQueue(Q)
DeQueue(Q), EnQueue(5,Q), DeQueue(Q),
EnQueue(5,Q),

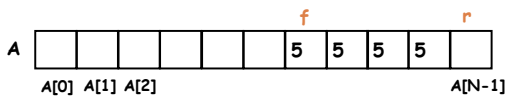
Cách dùng mảng 2

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

69

DeQueue(Q)
EnQueue(5,Q)
EnQueue(5,Q)
DeQueue(Q)
DeQueue(Q)
DeQueue(Q), EnQueue(5,Q), DeQueue(Q),
EnQueue(5,Q),

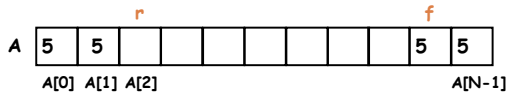
Cách dùng mảng 2

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

70

DeQueue(Q), EnQueue(5,Q), DeQueue(Q),
EnQueue(5,Q),.....

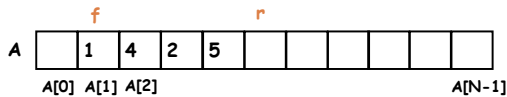
Cách dùng mảng 2

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

72

size(Q): if ($r \geq f$) then return ($r-f$)
else return $N-(f-r)$

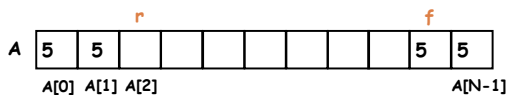
Cách dùng mảng 2

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

73

size(Q): if ($r \geq f$) then return ($r-f$)
else return $N-(f-r)$

Cách dùng mảng 2

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

74

- Để khai báo một Queue, ta cần khai báo:
 - một mảng một chiều list,
 - hai biến nguyên front, rear cho biết chỉ số của đầu và cuối của hàng đợi,
 - hằng số N cho biết kích thước tối đa của Queue
- Hàng đợi có thể được khai báo cụ thể như sau:

```
struct Queue
{
    int front, rear;
    DataType list[N];
};
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

75

- Do khi cài đặt bằng mảng một chiều, hàng đợi bị giới hạn kích thước nên cần xây dựng thêm một thao tác phụ cho hàng đợi:
 - **isFull()**: Kiểm tra xem hàng đợi có đầy chưa

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

76

- Khởi tạo Queue:

```
void Init(Queue &q)
{
    q.front = q.rear = 0;
}
```

- Kiểm tra xem Queue có rỗng không:

```
int isEmpty(Queue q)
{
    if (q.front == q.rear == 0)
        return 1;
    if (q.front == q.rear)
        return 1;
    return 0;
}
```

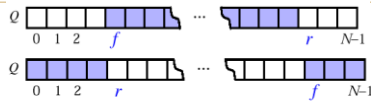
Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng (Implementation of a Queue using Array)

77

- Kiểm tra hàng đợi đầy hay không:

```
int isFull (Queue q)
{
    if (q.front == 0 && q.rear == N-1)
        return 1;
    if (q.front == q.rear)
        return 1;
    return 0;
}
```


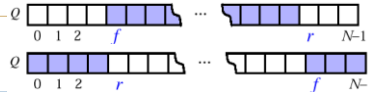
Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng (Implementation of a Queue using Array)

78

- Thêm một phần tử x vào cuối Queue:

```
int EnQueue (Queue &q, DataType x)
{
    if (isFull (q))
        return 0; // không thêm được vì Queue đầy
    q.list[q.rear] = x;
    q.rear++;
    if (q.rear == N) q.rear=0;
    return 1;
}
```


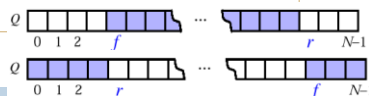
Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng (Implementation of a Queue using Array)

79

- Trích, hủy phần tử ở đầu hàng đợi:

```
DataType DeQueue (Queue &q)
{
    if (Empty (q)) return NULLDATA;
    DataType t = q.list[q.front];
    q.front++;
    if (q.front == N) q.front = 0;
    return t;
}
```


Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

- Xem thông tin của phần tử ở đầu Queue:

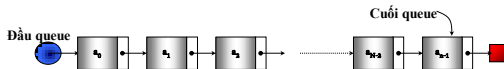
```
DataType Front(Queue q)
{
    if (isEmpty(q)) return NULLDATA;
    return q.list[q.front];
}
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng DSLK

(Implementation of a Queue using Linked List)

- Có thể tạo một hàng đợi sử dụng một DSLK đơn
- Phần tử đầu DSLK (phead) sẽ là phần tử đầu Queue (front), phần tử cuối DSLK (ptail) sẽ là phần tử cuối Queue (rear)

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng DSLK

(Implementation of a Queue using Linked List)

- Khai báo các cấu trúc:

```
struct Node
{
    DataType data;
    Node *pNext;
};
struct Queue
{
    Node *front, *rear;
};
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng DSLK (Implementation of a Queue using Linked List)

83

- Khởi tạo Queue rỗng:

```
void Init(Queue &q)
{
    q.front = q.rear = NULL;
}
```

- Kiểm tra hàng đợi rỗng :

```
int isEmpty(Queue &q)
{
    if (q.front == NULL)
        return 1;
    else
        return 0;
}
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng DSLK (Implementation of a Queue using Linked List)

84

- Thêm một phần tử p vào cuối Queue:

```
int EnQueue(Queue &q, DataType x)
{
    Node *p = new Node;
    if (p==NULL) return 0; //Khong du bo nho
    p->pNext = NULL;
    p->data = x;
    if (q.front == NULL) // TH Queue rỗng
        q.front = q.rear = new_node;
    else
    {
        q.rear->pNext = new_node;
        q.rear = new_node;
    }
    return 1;
}
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng DSLK (Implementation of a Queue using Linked List)

85

- Trích và huỷ phần tử ở đầu Queue:

```
DataType DeQueue(Queue &q)
{
    if (isEmpty(q)) return NULLDATA;
    Node *p = q.front;
    p->pNext = NULL;
    q.front = q.front->pNext;
    if (q.front==NULL) q.rear = NULL;
    DataType x = p->data;
    delete p;
    return x;
}
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng mảng

(Implementation of a Queue using Array)

- Xem thông tin của phần tử ở đầu Queue:

```
DataType Front(Queue q)
{
    if (isEmpty(q)) return NULLDATA;
    return q.front->data;
}
```

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Hiện thực Queue dùng DSLK

(Implementation of a Queue using Linked List)

✎ Nhận xét:

- Các thao tác trên Queue biểu diễn bằng danh sách liên kết làm việc với chi phí $O(1)$
- Nếu không quản lý phần tử cuối xâu, thao tác **Dequeue** sẽ có độ phức tạp $O(n)$

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi

Queue - Ứng dụng

- Queue có thể được sử dụng trong một số bài toán:
 - Bài toán “sản xuất và tiêu thụ” (ứng dụng trong các hệ điều hành song song)
 - Bộ đệm (ví dụ: Nhấn phím \Rightarrow Bộ đệm \Rightarrow CPU xử lý)
 - Xử lý các lệnh trong máy tính (ứng dụng trong HĐH, trình biên dịch), hàng đợi các tiến trình chờ được xử lý, ...

Chương 5: Ngăn xếp – Hàng đợi